

Főszerkesztő és
ideiglenes
felelős szerkesztő:
Dr. Olosz Lajos
Lapfőigazgató és
CORVIN
Lapkiadó R. T.

DÉLI HÍRLAP

A timistorontali tör-
vényes bej. sz. 83.
(Dos. No. 934/1938)
Alapította:
**Dr. VUCHETICH
ENDE**
és **Dr. VARNAY
ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népközösség lapja

Olaszország letette a fegyvert Berlin: A német ellen-intézkedések folyamatban vannak

A fegyverszüneti egyezményt már szeptember 3-án aláírták Szicíliában
**Zágráb: Német és horvát csapatok az adriai partok felé
nyomulnak előre**

Olasz fasiszta kormány alakítását jelenti Berlin

Dittmar német tábornok: „A keleti arcvonaltartásától függ minden“

A római rádióban szerdán, Kisasszony-napján este Badoglio tábornagy, olasz miniszterelnök történelmi jelentőségű bejelentést tett. Az olasz néphez intézett kiáltványában bejelentette, hogy kormánya fegyverszünetet kért Eisenhower tábornoktól, az angol-amerikai szövetséges erők főparancsnokától. Az olasz fegyverszüneti kérelmet a szövetségesek főparancsnoka elfogadta. Badoglio utasította az olasz véderőt, szüntesse meg az ellenállást az angol-amerikai erőkkel szemben.

Az olasz fegyverletétel közvetlen előzményei

A Rador berlini jelentése szerint az olasz fegyverszüneti egyezményt már szeptember 3-án aláírták Szicíliában. A fegyverletétel előzményeit ismertette a Rador stockholmi jelentése beszámoló a Stockholms Tidningen című svéd lap londoni távirati értesüléséről, melyből kitűnik, hogy már néhány héttel ezelőtt tárgyalások indultak a nyugati szövetségesek és Olaszország között, valószínűleg a Vajkán vagy Törökország közvetítésével. Badoglio engedékenységre akarta bírni a szövetségeseket, végül azonban kénytelen volt engedni az események folyamán. A Stockholms Tidningen tudni véli, hogy Badoglio nem mond le, hanem a szövetségesek katonai védelme alá helyezi magát.

A Badoglio-kormány néhány héttel ezelőtt érmekészítést kért a szövetségesek aligri főhadiszállásával. A tájékoztató tárgyalások semleges területen folytak le, a további megbeszélésekre pedig Szicíliában került sor. Két héttel ezelőtt főbb magasrangú olasz katonai személyiség érkezett a palermói repülőtérré, ahol magasrangú szövetséges tisztekkel találkozott. A további megbeszéléseket is Szicíliában folytatták és az ottani szövetséges főhadiszálláson szeptember 3-án alá írták a fegyverszüneti egyezményt, megállapodtak azonban abban, hogy az a szövetségesek részéről meghatározandó későbbi időpontban lép érvénybe.

Szövetséges részről — mint erről a távirati irodák beszámolnak — **kizárólag katonai természetűnek tekintik a megállapodást**, — hangoztatván, hogy a politikai, pénzügyi és gazdasági kérdésekről későbbi időpontban fognak tárgyalni.

A kapitulációs megállapodás részleteit teljes titok fedi, a jólérsétségeről ismert Times című angol lap is csak fenntartással közli azokat az értesüléseket, melyek a fegyverszüneti feltételekről szólnak. Abban megegyeznek a jelentések, hogy a szövetséges hatalmak

nem engedtek álláspontjukból a feltétel nélküli megadás tekintetében.

Az aligri rádió egyébként közölte, hogy Eisenhower tábornok, az angol-amerikai erők főparancsnoka vasárnap Olaszországba repül és Badoglio tábornaggal fog tárgyalni.

Berlin

A német lapok első oldalán, feltűnő címek alatt számolnak be az olasz kapitulációról. A lapok a Wilhelmsstrassehoz közelálló körök nyilatkozataira hivatkozva hangsúlyozzák, hogy Németországot nem érte váratlanul a Badoglio-kormány e lépése, a német hadvezetéség idejében megtette a szükséges ellenintézkedéseket. Az olaszországi német csapatokat biztosították minden megfélemletés ellen, — írja a Berliner Börsenzeitung. Berlinben a katonai helyzetet nyugodtan itélik meg; az olaszországi események a helyzet tisztázódását vonják maguk után — hangoztatja a Deutsche Allgemeine Zeitung, mely a többi között még ezeket írja: „A Duce eltávolítása óta bizonyossá vált, hogy ide fejlődik a helyzet. Olaszország e lépése nem befolyásolhatja Európa védelmét.“

Illetékes berlini forrásból a következőket közölték: Olaszországban a német rendszabályok végrehajtása mindenütt tervszerűen folyik. Az olasz kötelek általában nagyobb surlódás nélkül átadták fegyvereiket, amennyiben nem mutatkoztak hajlandóknak a harc közös folytatására. A helyenként mutatkozó ellenállást a németek gyorsan megtörték. A fontosabb utvonalak szabad használatát a német véderő biztosította.

A csütörtöki német hadijelentés az olaszországi eseményekkel kapcsolatosan közli, hogy Dél-Franciaországban, Olaszországban és a Balkánon, ahol eddig a német és olasz csapatok együttesen harcoltak, „folyamatban vannak a Badoglio-kormány árulása következtében szükségessé vált intézkedések.“

Washington

A Fehér Házban most már nyíltan hangoztatják, hogy az olasz kapituláció bejelentése volt az esemény, amelyre Churchill és Roosevelt a quebeci értekezlet óta vár s ami miatt Churchill meghosszabbította amerikai tárgyalódását. Washingtonban most moszkvai hírekre várnak, amelyek a nyugati szövetségesek és a Szovjet kapcsolatainak fejleményeivel állanak összefüggésben. Minthogy már egy előbbi Rador-jelentésből ismeretes, Moszkva is képviselőt küld a földközi-tengeri kérdések rendezésére felállítandó bizottságban.

Roosevelt elnök tegnap beszéde mondott és a többi között hangoztatja, hogy

az olasz fegyverletétel nem jelenti még azt, hogy a háboru a Földközi-tengeren véget ér.

Dittmar tábornok a háboru tartamáról

Dittmar német tábornok a keleti hadihelyzettel foglalkozva felveti a kérdést: meddig tarthat a háboru a modern államok között. Dittmar érdekes fejtegetéseit a Timput című bucaresti lap háborus helyzet-magyarozója is részletesen ismerteti.

— Az első világháboru előtt — mondja Dittmar tábornok — felmerült az a kérdés, hogy mennyi ideig tarthat a háboru a korszerű államok között. Az hittek, hogy nem sokáig, egyrészt a gazdasági kényszerűségek, másrészt a fegyverek tökéletesítése miatt.

— A gyors döntés lett volna az észszerű következtetés a gigantikus fegyverkezés és a haroba vetett óriási tömegek figyelembe vételével. De még Schlieffen sem, akinek a felfogása szerint „a háboru ma hét évig is eltarthat“ és Moltke sem tudott kellő feleletet adni a mai helyzetre vonatkozólag.

— A mostani háboru hevességében felül mul mind az eddigi. Most a háboru tartamához új tényező járul, — állapítja meg Dittmar — amelyet sem Schlieffen sem Moltke nem ismerhetett: a pokoli gyűlölet a németek ellen és főként a német nemzeti szocializmus ellen.

— Az elmúlt világháboruban volt bizonyos kélesönös lovagiasság az ellenfelek között, főképpen a légi háboruban. Ez a lovagiasság most teljesen eltűnt, mert az ellenség úgy gondolja, hogy — a cél szentesíti az eszközt alapján — csak időpocsékolás lenne ilyesféle a németeknek minél rövidebb idő alatt elvégzendő megsemmisítésében. A kapzsiságnak és uralomváagnak csak egy mozgatója van a németek ellen és ezért addig folytatják a háborut, amíg a németeket szét nem zúzzák. Nincs tehát válogatás az öldöklés szándék ellenében, — hangoztatja Dittmar tábornok.

A keleti front jelentősége

Clausevitz valamikor azt hirdette, hogy a haditevékenységnek egyetlen célja van: meg kell győzni az ellenséget a felől, hogy jobb számára a fegyver letétele, mint a további harc.

— Így ítélvén meg a helyzetet, arra a meggyőződésre kell jutnunk, — folytatja Dittmar — hogy bármilyen súlyos a harc, egyetlen végső célra kell törekedniünk, hogy ugyanis megtörjük az ellenségnek minket megsemmisíteni akaró szándékát.

— A mai helyzet aggasztó kérdéseket vet fel. Célunktól messzebb vagyunk,

mint a háboru három évében. Most védekezünk.

— A legfontosabb a keleti front. Most azt kérdezhetni, miképpen lehetséges az, hogy a Szovjet eddig csak téli támadó háborut tudott kifejteni, most júhustól kezdve nyári támadó háborut folytat.

— A felelet az lehetne, hogy ennek az az oka, hogy a mi erőnk csökkent, az ellenségé megnövekedett.

— A helyzet egészen más. A keleti fronton csak annyi katoná maradt, amennyi okvetlenül kellett. Keleti seregeink nagy nyomást szenvedtek el, de kiállották. Ezért sürgeti Sztalin a második frontot. A keleti front legválságosabb helyzetében sem tudta a szovjet katonai vezetés a lehetőségeket kiaknázni. Ezért vannak elkéserevde az oroszok. Hetek óta a Szovjet vesztesége emberben és elsőrangú hadianyagban óriási.

A helyzet keleten

— Nem áitatjuk magunkat. Kivételesen nehéz helyzet alakult ki, de eddig a helyzet urai maradtunk, — mondja Dittmar tábornok. — Csapaaink olyan teljesítményt végeztek a nyári orosz támadó háboruban, hogy harcaikkal bebizonyították belső erejüket, és ezek a harcok méltóan sorakoznak a háboru egyéb nagy teljesítményei mellé.

— Meghíusítottuk az oroszoknak azt a tervét, hogy frontunkat áttörjék. A kiirtott területek nagysága vagy értéke nincs arányban az oroszok óriási veszteségeivel. Védekező harcunk tart még. A Szovjet folytatja kísérleteit frontunk áttörésére. Tanujt tölünk, de mi is tanulunk föle. Sohasem áft az okulás. Máskor is volt szó a háboru hullzásáról, és nincs semmi ok a boruláására.

— Képségtelen, — állapítja meg a német katonai szakértő — hogy a keleti front tartásától függ minden. Ne feledjük azonban, hogy az ellenség kevésbé veszi észre veszteségeit, mint mi. Az orosz veszteségek tényleg alig felbecsülhetők. Maga az ellenség a koronatanuja annak, hogy a mi védekező háborunk tényleges eredményt hozott számunkra.

— A német városok fölött lefőtt szövetséges repülőgépek súlyos száma bizonyítja, hogy a nyugati szövetségesek lehetőségei sem határtalanok. Az anyagi erőfejlesztésnek is van határa és nem mújhatja felül a mi ilyen erőfeszítésünk.

— Anyagi és lelki erőnk csak növekedett. Az ellenség minden erejét feszíti ellenünk, ezért nem ringatjuk magunkat ábrándokban, de semmi okunk sincs a boruláására.

— Ismétlem — fejezi be fejtegetéseit Dittmar tábornok — hogy ebben a háboruban nincs mit válogatni: Az ellenség el akar törülni minket a föld színéről, ugys mint nemzetet, ugys mint élő lényeket. E miatt a harcot végig kell harcolnunk, mindaddig, amíg mint nép és nemzet diadalmaskodunk.

— Minden erőnköt latba kell vetnünk, és amint Luther mondta: „Még ha az egész világ is telve van ördögökkel, akkor is elérjük célunkat“ — fejezte be Dittmar tábornok.

Svéd lapvélemény

A háboru esélyeiről igen érdekes egy svéd felfogás egyrészt mert egy semleges országé, másrészt mert ez a szempont igazolja az európai általános elgondolást a jövőről. A „Svenska Dagbladet“ című svéd lap ezeket írja: „Keleten a látóhatárt még sötét felhők borítják. A svéd népek csak az a vágya

hogya a Szovjetek békében éljen. Ugyanezt akarja a finn nép is, de Moszkva olyan politikai magatartást tanúsított, hogy gyanúra adott okot az oroszok célját és békés szándékait illetően, az oroszoknak a jövőre vonatkozó programja ugyanis ismeretlen. Moszkva egyetlen szót sem ejtett ki arról, hogy melyek a tervei Finnország és a balti államok sorsáról, ezeknek a népeknek a boldogulása pedig nagyon a szívünkön fekszik. Egyelőre bizonytalan sors várakozik rájuk.

Négy éve, hogy a vihar kifőrt a Balti-tengeren; azóta kiterjedt több irányban, de Észak-Európa levegője most is viharral teljes, — írja a Svenska Dagbladet.

Goebbels

A német sajtó továbbra is úgy állítja be a most folyó gigászi küzdelmet, mint Németország életre-halálra szóló küzdelmét, a szabadságról. Goebbels dr. a német birodalom propagandaügyi minisztere a Das Reich című hetilap egyik legutóbbi számában „A szabadság pótolhatatlanságáról” írt cikket. Goebbels hangoztatja, hogy a politika és hadvezetés legfőbb céljának mindig a szabadság megtartásának és biztosításának kell lennie. Minden más, amit egy nép a háborúban elveszít, pótolha-

tó, csupán a szabadság nem. Goebbels a továbbiakban ismételtén kifejezésre juttatja a német álláspontot, amely szerint ebben a háborúban Németország szabadságáért harcol. „Ezt a szabadságot védeni kell, mégpedig mindennel, amink van” — írja, majd így folytatja:

— Ugy szokott lenni, hogy egy nép szabadságát kifelé mindig bizonyos belső kényszerrel befelé lehet megvásárolni. Ez főleg a háborúban van így. A német nép csak kemény fegyverzettséggel, engedelmességgel és hűséggel tud felemelkedni. A háború alatt rengeteg megterhelést kell vállalnia, miután maga a háború egyetlen nagy kényszer, amely többé-kevésbé minden egyes állampolgárt érint, de a háború mindenek felett áll. Ha megnyerik, mindent megnyernek, — ha elvesztik, éppen úgy mindent el is veszítenek.

— Ebben a háborúban — írja a továbbiakban a német propagandaügyi miniszter — olyan ellenséges tömörüléssel állunk szemben, amely a német nép és a német birodalom ellen irányuló megsemmisítési terveiből egyáltalában nem csinál titkot. Történelmünk folyamán még sohasem álltunk szemben olyan halálos veszedelemmel, mint ma. De a német nép sohasem is értette meg

olyan mélyrehatóan ezt a veszélyt, mint éppen ebben a háborúban. Minden német tudja, hogy ezt a háborút csak győzelemmel szabad befejezni.

Goebbels cikkének alap gondolata az, hogy „ez a háború visszavonhatatlanul az utolsó”. Utolsó, mert „tulságosan kerülhetetlenné vált a viszály”. Goebbels ezért nyomatékosan hangsúlyozza, hogy minden németnek arra kell törekednie, hogy Németország a háború befejezése orájában a nyertesek oldalán álljon: „Eljön egyszer majd az idő, amikor minden gond és szenvedés véget ér. Amikor egy napon elmúlnak a fegyverek, a népek felállítják a mérleget. Akkor már nem sokat számít, hogy mennyit szenvedtek, hanem csak az, hogy mit értek el. Ma minden gondolatunk és tettünk arra kell beállítanunk, hogy abban az órában majd a nyertesek oldalán álljunk. A német nép ebben a háborúban már olyan sokat áldozott és elveszt, hogy hozzáteszi még a hiányzó pótlást is. Ma büszkeséggel kell tekintenünk, hogy örömmel odaadjuk azt, amit pótolni tudunk, nehogy valaha is elveszítsük azt, ami pótolhatatlan Végeredményben azonban csak a szabadság pótolhatatlan”, — fejezi be fejtegetéseit a német propaganda-miniszter.

(—r)

zett, nehogy a német alakulatokat elvágják ellátási vonaluktól. Katonai körökben kijelentették, hogy az olaszországi német csapatok biztosítva vannak minden meglepetés ellen.

A német fővárosban a helyzetet nyugodtan tekintik és a részletekbe való becsátkozás nélkül kijelentették, hogy az árusítás mögött álló szándékok kudarcot vallottak, de maga az árusítás is csődöt fog mondani, amint ahogyan Németország ellenségeinek minden hasonló eseményekre s kiülőnképpen Jugoszlávia 1941 márciusi árusítására. Általánosságban Berlinben megállapítják, hogy az árusítás leleplezése a kívánt tisztázódáshoz s ezzel az általános helyzet könnyebbüléséhez vezet — fejezi be jelentését a Nemzetközi Sajtó tudósító.

Az olasz nemzeti fasiszta kormány kiáltványa

Berlin. (Rador). A német távirati iroda jelenti az olasz határról: Az olasz nemzeti fasiszta kormány rádió útján felhívást intézett az olasz néphez, amelyben többek között kijelenti, hogy Badoglio árusítást követett el, az aki Olaszország hadbalepítésének pillanatában az olasz vezérkar főnöke volt és ennek következtében felelős az olaszok elégtelen katonai felkészültségéért, most az ellenség kezébe adja Olaszországot. Evéken keresztül megcsalta a Duce-t és nagy kártartással a hatalomra törekedett aminek elérésére a legvészesebb utját választotta és most azt célozza, hogy ezt a szörnyű tervet megvalósítsa. — hangoztatja az olasz fasiszta kormány rádiófelhívása.

RÓMA MAGATARTÁSA

Róma. A Stefani olasz hírlígy-nökség jelenti: Az olasz főváros lakossága nagy komolysággal fogadta Badoglio tábornagy szerda esti kiáltványát. Csütörtökön reggel Róma lakossága folytatta szokott munkáját.

Az olasz főváros lakossága fegyverzettségéről tett tanúságot a nemzeti élet e rendkívül fájdalmas pillanatában, — állapítja meg a Stefani jelentése.

Közel egy óras telefonbeszélgetés a pápa és Roosevelt között

Róma. A Popolo di Roma című olasz lap azt írja, hogy XII. Pius pápa szeptember 4-én ötven perces telefonbeszélgetést folytatott Roosevelt elnökkel. Az olasz lap úgy tudja, hogy ez alkalommal tisztázódott azok a félreértések, melyek a pápa legutóbbi beszédével kapcsolatban angolszász részről támadtak.

JAPAN MEGERŐSÍTŐI KAPCSOLATAI NEMETORSZAGGAL

Tokió. (Domej). A japán császár tegnap külön kihangtatáson fogadta Tozso miniszterelnököt és Szigemizu külügyminisztert.

A tokiói rádió az olaszországi eseményekkel kapcsolatban ismertette a japán kormány közleményét, mely bejelenti, hogy az olasz Badoglio-kormány feltétel nélkül megadta magát Angliának és az Egyesült Államoknak. A japán birodalom rendkívül fájlalja ezt a tény, — mondja a kormány-közlemény, — de számolt ennek eshetőségével és idejében megrette a megfelelő ellenintézkedéseket.

A japán kormány közleménye a továbbiakban hangoztatja, hogy Tokió bizik a győzelemben és a jövőben még jobban megerősíti kapcsolatait Németországgal. „Japán a legvészesebb megfeszíti hadierjét, hogy a háború nagy célját elérje” — fejeződik be a tokiói kormány-közlemény.

SVAJC

MEGERŐSÍTŐI HATÁRŐRSEGET

Zürich. A svájci lapok beszámolnak arról, hogy több olasz katona tegnap svájci területre lépett. Ezeket a katonákat a svájci hatóságok gyűjtő táborba küldték.

Svájcban katonai szolgálatra hívtak egyes határőrcsapatokat. A behívásnak azonnal eleget kell tenni.

Badoglio tábornagy kiáltványa

Róma. (Rador). A Stefani olasz hírlígy-nökség jelenti:

Badoglio tábornagy, olasz kormányfő szerdán este 19 óra 45 percek az olasz rádióban a következő kiáltványt olvasta fel:

„Az olasz kormány belátván, hogy az elsősorban angol—amerikai tuleróvel szemben lehetetlen folytatni a harcot, a nemzetnek újabb és súlyosabb szerencsétlenségeiktől való megóvása cél-

jából fegyverszünetet kért Eisenhower tábornaktól, az angol—amerikai szövetséges erők főparancsnokától. Eisenhower tábornok a fegyverszüneti kérést elfogadta. Az olasz erőknek ennélfogva mindenütt meg kell szüntetniük az ellenségeskedést az angol—amerikai erőkkel szemben. Az olasz csapatok mindazonáltal bármily más oldalról jövő esetleges támadásra fegyverrel válaszolnak”.

után mind ő, mind az olasz király még szeptember 8-án rágalomnak minősítette az ilyen gondolatokat — a római rádióban megerősítette a fegyverletételt. Badoglio beismerte, hogy Eisenhower tábornaktól fegyverszünetet kért. A fegyverszüneti egyezmény aláírása még szeptember 3-án megtörtént.

A fegyverszüneti egyezmény következtében — mint Badoglio tábornagy kijelentette — az olasz fegyveres erőknek minden ellenséges eseményt meg kell szüntetniük az angol—amerikai csapatokkal szemben.

A Duce ellen végrehajtott július 25-i bírósi esemény, valamint a szövetségéhez hű fasiszta kormány eltávolítására az angolokkal és északamerikaiakkal egyetemben elkövetett államcsíny óta a német hadvezetőség — mint Berlinben hangoztatják — számított az olasz kormányra erre a nyit árusítására s ezért minden szükséges katonai intézkedést megtett.

Az Európa védői ellen intézett árusító esemény, hasonlóan az eddigiekhez, végül is sikertelen marad, — fejeződik be a berlini jelentés.

kormány felajánlotta az olasz fegyveres erők feltétel nélküli kapitulációját. Az ajánlatot Eisenhower tábornok, az angol—amerikai szövetséges erők főparancsnoka elfogadta.

lást és katonai fegyverszünetet adott Olaszországnak. Az erről szóló egyezményt Eisenhower képviselője és Badoglio megbízottja aláírta. A fegyverszünet azonnal aláírása után életbe lépett.

Közben Badoglio tábornagy — mi-

Eisenhower elfogadja az olasz fegyverletételi ajánlatot

Berlin. (Rador). A német távirati iroda jelenti:

A brit hírlígy-nkövetítő szolgálat szerdán este Eisenhower tábornok főhadiszállásáról a következőket jelentette: Az olasz

Berlin: Németország minden szükséges katonai intézkedést megtett

Berlin. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A brit hírlígy-nkövetítő szolgálat szerdán este Eisenhower tábornok főhadiszállásáról közölte, hogy az olasz kormány felajánlotta az olasz fegyveres erők feltétel nélküli megadását. Eisenhower tábornok elfogadta a kapitulá-

A horvát csapatok benyomultak Dalmáciába

Zágráb. (Rador). A Rador hírlígy-nökség tudósítója jelenti:

Pavelics Ante dr. horvát államfő az olaszországi eseményekkel kapcsolatban szerdán éjszaka kiáltványt adott ki, melyben bejelenti, hogy a horvát csapatok, a német csapatokkal együttműködve, Olaszország kapitulációja után azonnal benyomultak az olasz megszállás alatt volt adriai horvát területekre,

hogy felszabadítsák horvát testvéreiket. A kiáltványt az államfő szerdán éjszaka háromnegyed 1 órakor olvasta fel a zágrábi rádióban.

Ezt követően a rádióban felolvasták a horvát hadügyminiszter napiparancsát, mely a következő szavakkal fejeződött be: „Elérkezett a nap, amelyet vártatok, amikor Horvátország ismét visszatér tengeréhez.”

A kapituláció nem lepte meg Berlint — mondják a Wilhelmstrassen

Berlin. (Rador). Rómából Berlinbe érkezett jelentés megerősíti, hogy az olasz kormány feltétel nélkül letette a fegyvert. Berlinben eddig még nem közöltek semmiféle hivatalos német állásfoglalást. A Wilhelmstrasse jól tájékozott köréi mindazonáltal rámutattak ar-

ra, hogy az olasz király és Badoglio tábornagy lépése nem volt meglepetés a német birodalmi kormány számára, mely a maga részéről megtette a biztosító lépéseket, melyek Németország és szövetségesei érdekében szükségesek a háború folytatására a győzelemig.

A fegyverszüneti egyezményt már szeptember 3-án aláírták Sziciliában

Berlin. (Rador). A német távirati iroda jelentése szerint a Nemzetközi Sajtótudósító a következőket közli:

A Badoglio-kormány megadása sem a katonai sem a politikai köröknek nem lepte meg a német fővárosban. Az esemény várható volt, amióta július 25-én a Duce álmoksággal eltávolították Olaszország jelenlegi vezetőit. A tengely és az új Európa közös ügyét az angolbarát csoport elárulta.

Mint Berlinben megjegyzik — folytatódik a jelentés — a szövetségéhez hű fasiszta kormány eltávolítása bizonyos német ellenintézkedéseket vont maga után, mely ellenintézkedéseknek az volt a célja, hogy egy lehetséges árusálással szemben minden esetre Németországot biztosítsa.

Az olasz vezetők magatartását Berlinben, valamint a Németországgal szövetséges államok berlini köreiben alá-

Jelentéseink a harcerekéről

Német katonai intézkedések Dél-Franciaországban, Olaszországban és a Balkánon

Berlin. A német vezéri főhadiszállás legújabb jelentése szerint a keleti harcokban a Donec-medencében a Szovjet újabb csapatkötelékeket vetett harcra, amely az ellenségre nézve különösen súlyos veszteségek mellett tovább folyik.

Charkovtól délre és nyugatra több szovjet támadás megfiúsult.

A középső arcvonalzakaszon a szovjet csapatok csak a Chirotól nyugatra fekvő térségben támadtak nagyobb erővel. A többi frontszakaszon az ellenségés támadó tevékenység gyengyebb volt, mint az előző napon. Az elhárító harcok folyamán egy körülzárt szovjet csoportot megsemmisítettek.

Német és román repülőkötelékek tegnap is sokszor avatkoztak a harcba és támadták a hadsereg csapatait. E közben Novotny földhadnyag, az egyik vadászrepülőcsoporthoz vezetője, a 196-200. légi győzelmét aratta.

A keleti fronton tegnap 208 ellenséges páncélos lötkelt le.

A Fim-tengeröbölben a Tusttens szigetén levő német tengerészeti útegek tűzre egy szovjet aknaszedő kötelékre. Egy aknakutató hajót elsüllyesztettek, két további súlyosan megrongáltak.

Az olasz csapatok lefegyverzése

Berlin. (Rador). A németek által a fegyverletétel nyilvánosságra hozatala után Olaszországban hozott rendszabályokat módszeresen hajtják végre. Olasz katonai egységeket amelyek nem hajlandók német vezetés alatt tovább harcolni, általábanosságban minden nagyobb zavaró körülmény nélkül lefegyverezik.

A SZERDAI OLASZ HADJELENTÉS
Róma. (Rador). Az olasz hadsereg főparancsnokságának szerdán kiadott, 1201. számú hadjelentése:

A calabriai arcvonalon az olasz és német kötelékek helyi harcokban akadályozzák a brit csapatok előnyomulását.

Az olasz-német légierő a biztartal ki-kötésben súlyosan megrongált öt szállítóhajót, melyek vízkiszorítása összesen 28 ezer tonna. Favignano szigete közelében egy olasz torpedóvető repülőgép megtorpedózott egy 15 ezer tonnás szállítóhajót.

Angolszász repülőkötelékek Salerno és Benevento városa, valamint Salerno és Bari tartományok néhány helyisége ellen intéztek bombatámadást. E támadás során az angolszászok tíz repülőgépet vesztettek: háromat az olasz és német vadászrepülőek lötkelt le, hetet pedig a léghárító útegek.

Az olasz hadjelentést Ambrosio tábornok írta alá.

Sertorius: A németek rugalmas harcmodora bizonyos tervekhez leplezhet

Berlin: A Nemzetközi Sajtótudósító jelentí: Charkovtól nyugatra az ellenség támadása valamit veszített lendületéből, állapítja meg Sertorius százados, ezzel szemben azonban a Miusztól nyugatra, valamint Szuminal véres harcok folynak. A harcok egészen a Moszkva—szmolenszki vasutonalig terjednek, Dorogobustól nyugatra a Szovjet frontális támadással akar Szmolenszknél tért nyerni. Ugyanakkor a Jeljnánál előretört szovjet harcsoportok dél felől igyekeztek megközelíteni a várost. Spasés—Demenszk—Chirow—Zsizdra vonaltól nyugatra súlyos harcok folynak azzal a szovjet hadsereggel, amely Brjanszkot északról akarja bekeríteni. Szvesztkől északnyugatra lévő térségben erős harcokci- és légi egységekkel támogatott: gyalogság rohamozza a német állásokat. Délebbre egy ellenséges harcokci-ék elérte Szumit, Charkovtól nyugatra a német páncélosok eredményes ellentámadást hajtottak végre. A Donec középső szakaszán, Izjum mindkét partján a helyzet változatlan. Figyelemre méltó a Miusz-környéki esata, amely eddig ugyanis kelet-nyugati irányba haladt, it a harcok most észak felé,

A Charkovtól nyugatra folyó elkésoredett harcokban a Grossdeutschland páncéi-gránátos hadosztály, a 11. heseni, a 19. alsószász páncélos hadosztály és a rajnai 34. gyalogos hadosztály különösen kitüntette magát.

Dél-Franciaországban, Olaszországban és a Balkánon, ahol eddig német és olasz csapatok közösen harcoltak, folyamatban vannak mindazok az intézkedések, amelyek a Badoglio-kormány árutársa következésében váltak szükségessé. Ezek az intézkedések várakozásunk szerint mennek végbe.

Calabria nyugati partján német csaparepülőök egy köteléke ellenséges partraszálló erőket támadott meg az Eufenia-öbölben, elsüllyesztett egy csapatszallító hajót és nehéz tüzérségi bombákka: találatokat ért el négy nagy hajón, köztük egy cirkálón.

Angol-északamerikai erős bombázó kötelékeknek a megszállott nyugati területek eljen inézett támadásai alkalmával és az Atlanti-óceán fölött a németek 11 ellenséges repülőgépet lötkelt. Gyors német harci repülőök az elmult éjszaka déli és középső Aneliában katonai célokra bombákat dobjak.

Líziaszansk irányába tolódnak. Délebbre folytatódnak a súlyos elhárító harcok az iparvidék keleti részén.

Az egész hadszínteret áttekintve meg kell állapítani, — folytatja Sertorius — hogy a német hadvezetőség most sokkal nagyobb mértékben alkalmazza a rugalmas védekezés módszerét, mint eddig. Az erők

A politikai arcvonal

Megélénkült a politikai élet Ankarában

Ankara. A török távirati iroda jelentí: A török fővárosban a nyári szünet után ismét megélénkült a politikai élet. Izmet Inönü államelnök, Szaradzsoğlu miniszterelnök és Menemencsoğlu külügyminiszter isztanbuli üdüléséről visz-

szatért Ankarába. A török nemzetgyűlés másfél hónapi szünet után megkezdte 7. ülészakát. A valságos nemzetközi helyzetre való tekintettel a török képviselők nagy számban érkeztek a fővárosba.

Szabotázseselekmények Dániában

Kopenhága. A dániai német csapatok parancsnokának közlése szerint az utóbbi időben felelőtlen, leginkább külföldi személyek a jütlandi vasutonalakon szabotázseselekményeket vittek véghez, vagy megkísérelték azok véghezvitelét. Ez nemcsak a katonai szállítókat hátráltatná, hanem a polgári forgalmat is. A parancsnok felszólította a lakosságot, hogy a maga részéről is miközökjék közre hatásosan a terrorselekmények megakadályozásában, mert ellenkező esetben kénytelen lesz szigorúbb eszközökhöz nyulni.

A német haderő közlése szerint Sørensen dán tervezőt szabotázseselekmények miatt halálra ítélték és kivégezték.

A DÁN HADSEREG VESZTESEGE
Kopenhága. Dán lapok közlik a dán haderő és haditengerészet 33 tiszt-

jének és altisztjének nevét, akik augusztus 29-én Dánia különböző helyein elestek. A szárazföldi haderő vesztesége 17, a tengerészeté 17 ember.

AZ AMERIKAI KÖZTÁRSASÁGI PÁRT NEM AKAR ERŐSZAKON ALAPULÓ BÉKÉT

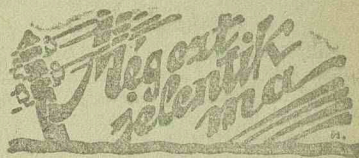
Stockholm. Az amerikai köztársasági párt a Michigan-tó egyik szigetén tartott értekezletének záró ülésén kimondotta, hogy az Egyesült Államoknak folytatnia kell a háborút a győzelemig. Meg kell teremteni a békét, de a békének nem szabad erőszakon alapulnia. A háború után Amerikának meg kell védelmeznie minden nemzet érdekeit, mert csak így töltheti be szerepét a nemzetközi béke művésében.

Előreláthatóan pénteken lesz a bolgár kormányzótanács esküvitele

Szofia. A Dnes című bolgár lap vezércikkben foglalkozik a kormánytanács megválasztásának kérdésével és megállapítja, hogy a nemzeti nagytanács összehívása a jelen pillanatban nem vihető keresztül és azért a kormányzótanácsot a mostani parlamentnek kell megválasztani. Cyrill herceg megválasztása biztosra vehető. A herceg lesz egyben a kormányzótanács tag-

ja. A második tag vajószínűleg Filoff miniszterelnök lesz, a harmadik pedig Kalkoff, a képviselőház elnöke.

Szofia. A parlament ülésén szerdán délután 5 órakor kezdtek meg a kormányzótanács megválasztását. Remélik, hogy a szavazás egy-két napon belül véget ér. Ugy vélük, hogy a kormányzótanács pénteken már leteszi az esküt a parlament előtt.

A BOLGÁR KIRÁLYNÉ KÖSZÖNETE NÉPENEK. (Szofia). Johanna bolgár övezgy királynő Fjoff miniszterelnökhöz levelet inézett, amelyben köszönetét fejezi ki azért az őszinte rokonszenvért, amely Boris király halála alkalmával a bolgár nép és a kormány részéről megnyilvánult.

HORVÁTOK HAZATÉRÉSE OLASZORSZÁGBÓL. (Zágráb). Hivatalosan közlik, hogy most érkezett meg Horvátországba az olaszországi gyűjtőtáborokból hazabocsátott horvátok első, minyegy négyezer főnyi csoportja. A hazatérőket élelemmel és pénzzel támogatják, amíg végleges elhelyezéstől gondoskodnak.

KIEMELT SVÉD TENGERALATTJÁRÓ. (Stockholm). A Sjoeborren nevű svéd tengeralattjárót, amelyet egy év előtt egy kereskedelmi gőzös elsüllyesztett, kiemelték és most megjavítva újra szolgálatba állították. (DNB).

VASUTI SZERENCSETLENSÉG HETVENEGY HALOTTAL. (Stockholm). Filadelfiából jelentik, hogy 24 óra alatt a Kansas állambeli Sivalcuza közelében egymásután két vasuti szerencsétlenség történt. A brit újákezoztó szolgálat szerint, különösen a másodiknál volt sok áldozata, mert ennél 71 személy halt meg, míg további 132 személy többé-kevésbé súlyosan megsérült. (DNB).

TÖRÖK PARLAMENTI KÜLDÖTTISÉG MEGY ANGLIÁBA. (Ankara). Legközelebb török parlamenti küldöttség utazik Angliába, hogy viszonzza angol képviselőeknek a mult esztendőben Törökországban tett látogatását. Valószínűnek tartják, hogy a török parlamenti küldöttség Amerikába is elutazik.

HEVES FÖLDRENGÉS UJZELAND VIDÉKEN. (Firenze). A firenzei földtani intézet két heves földrengést jelentett. Az első vasárnap 10 óra 33 perckor, míg a második hétfőn hajnalban 3 órakor történt. A második földrengés különösen heves volt és úgy vélük, hogy közponja Ujzeland vidékén lehetett. (Rador).

KÁROKAT OKOZOTT A HÖHULLÁM SPANYOLORSZÁGBAN. (Madrid). A hosszú ideig tartó és igen erős höhullám, amely elepte Spanyolország egy részét, különösen komoly károkat okozott a mezőgazdaságban, de nagy nehézségeket okozott a vízerőműveknek is. (Rador).

MEGHALT DANILOV OROSZ EMIGRÁNS TÁBOROK. Danilov Mihály tábornok, a nemzeti orosz emigráció egyik kiváló képviselője Lélkósházán 61 éves korában meghalt. Danilov tábornok a cári véres gárda utolsó parancsnoka volt és a polgárháborúban is szerepet vitt. Osaládja Inádrig bolgár-tatár fejedelemtől származott, akinél négy fiától származott a Tolsztoj, Durnovo-, Danilov- és Vaszilevskov-család. Danilov tábornok 22 esztendő óta vezette gróf Uchritz Amadé birtokát, akinél családtagként szerepelt. Kívánságának megfelelően, a tábornok földi maradványait a kastély parkjában helyezték örök nyugalomra.

SZÉNNE ÉGETT NEGYVEN MUNKÁS TEXASBAN. (Lisszabon). A Texas állambeli Houstonban kigyulladt egy épület, amelyben nagyszámú hadiipari munkás lakott. A munkások közül 40 szénne égett, míg további 32 súlyos sérülésekkel kórházba került. (Stefani).

URANIA filmszínház **Arad** Keliemes hívös terem. Tel.: 12-32

Ma. Ha feledni akarja bubánatát, jöjjön kacagni.
Fellépnek a nevetés mesterel **PAI** és **PATACHON**

HAMLET és OFELIA-ban

Ahik ki akarták itani a gépkocsizást...

Külföldi lapok megemlékeznek a Pennsylvániai Farmer Automobilársaság alapításának negyvenedik évfordulójáról. A társaság neve könnyen ad tanácsot, mert a társaság célja nem az automobilsporthoz való elmozdítása, de éppen ellenkezőleg, az alapításkor még gyerekeiképpen járó gépkocsizás gyökeres kiirtását tűzte ki céljává. Ebből az alkalomból a lapok felelevenítik a társaság nyolc alapszabályát:

1. Mikor a gépkocsivezető egy lovaskocsit pillant meg, akkor azonnal meg kell állnia, kocsiját az út szélére kell tolnia és egy lepedővel letakarnia. A lepedő színének egyeznie kell a környező vidék színével.

2. A törvényben megállapított sebesség-maximumot évről-évre változtatják, de titokban tartják. A törvény áthágásáért mérföldenként 10 dollárt kell fizetni.

3. Ha az autó valamely kocsit lovait megvárja, vagy a nem kívánt utvonallal megérintésre készíti, akkor az első mérföld után 50 dollárt, a második mérföld után 100 dollárt és a harmadik mérföld után 200 dollárt kell fizetni. Ehhez még hozzászámítják a lovakocsit elszemvedett kárát is.

4. Kanyarhoz érve a gépkocsinak száz méterrel a kanyar előtt meg kell állnia, dudálni, harangozni, revolvereket elcsúszni és ordítani kell, — körülbelül öt percig.

5. Ha a gépkocsi farmer-ház előtt halad el, akkor sebességét óránkénti egy mérföldre kell lecsökkentenie és a közel levő öntözővel a gépkocsi előtt az utat meg kell nedvesíteni a ház egész hossza előtt.

6. Az éjjel közlekedő automobiloknak mérföldenként egy-egy vörös rakétát kell felrepentenie és legalább 10 percig várnia, míg az út szabadá válik. Utközben állandóan dudálni tartozik és bengáli rakétákat kell a levegőbe röppentenie.

7. A társaság tagjait kötelezik, hogy vasárnaponként vadászlatokat rendezzenek az automobilok ellen. Az automobilokra minden egyes tag puskával löhet, szídhajta a soffort és a tulajdonost és általában tartozik mindent megtenni annak érdekében, hogy az automobilosoknak elmenjen a kedvük vasárnap kocskázni.

8. Abban az esetben, ha a ló nem hajlandó az automobil mellett elhaladni, akkor a soffornak azonnal a legapróbb részletekig széjjel kell szednie a kocsiját és a darabokat a fübe kell tennie.

Ezekután érthető, hogy az illusztrált társaság már régen megszűnt.

— Meghosszabbították a gyapju beszállításának határidejét. (Bucuresti). A katonai és polgári ellátási államtitkárságnak a hivatalos lap legutóbbi számában megjelent rendelete a gyapju beszállításának határidejét szeptember 30-ig meghosszabbította. (Rador).

— Piaci árak Alba-Iulia-Gyulafehérvárott. (Saj. tud.) A város vezetősége a következő piaci árakat állapította meg: Zöldség köteleg 3 lej, burgonya 20, vöröshagyma 15, tök 6, murek 15, paszternák 28, petrezselyem 18, paradicsom 13—16, fokhagyma 66, alma 28—35, körte 45—55, dinnye 20—35, őszibarack 65, szilva 28—35 lej kilogramonként, káposzta 15—20, kelkáposzta 22 lej fejenként, kékparadicsom 16 lej darabja, tojás 12 lej darabonként. Szárnyasok: kisebb csirke 150—160, nagyobb csirke 240—400 lej párja, tyúk 200—350, kakas 150—300 ruca 350—500, liba 600—800 lej darabja.

— Játszó gyermek balesete. (Saj. tud.) Deva-Déván Matinea Doina, Matinea Gherasim állomásfőnök leánykája több gyermekkel játszadozott. Közben felmászott egy fára, hogy néhány gallyacska tétjen. A gyermek leesett és mindkét kezét eltörte. Súlyos állapotban a Sibiu-nagyszéchenyi klinikára szállították.

Szept. 11, szombat
R.k.: Protáz, Jácint
Prot.: Teodóra
Ortod.: Teodóra

Napkelte: 5 ó 30 p.
Napny.: 18 ó 22 p.
A nappal hossza:
12 óra és 51 perc

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Timișoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: L. Piata Brătianu 3. Telefon: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Előfizetési ár a lap hához való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Eclama hirdető-irodában, Metianu-utca 6. Telefon: 17-11.

12.000 hívő vett részt a radnai-máriaradnai Kisasszony-napi zarándoklat ünnepségem

Radna-Máriaradna. (Saj. tud.) A Kisasszony-napi zarándoklatot a hívek, mint minden esztendőben, ezúttal is megtartották. Kisasszony-napjára a timișoari-temesvári egyházmegye minden részéből ezren és ezren zarándokoltak el a kegyhelyre. A zarándokok nagyobbára már az ünnepet megelőző napon érkeztek Radna-Máriaradnára s elvégezték a szentgyónást, majd este nagyszabású gyertyakörmenetet rendeztek. Timișoara-Temesvárról, ahonnan tudvalevően nagy zarándokmenet vonult a kegyhelyre, az ünnepnap reggelén különvonat is indult, amellyel a nagy számban résztvevő hívekkel Boros Béla dr. teológiai tanár, Fodor József dr. és P. Bálint szalvatóriánus-szerzetes érkezett Radna-Máriaradnára. A vonattal érkezett zarándokokat P. Varga Ireneusz radnai-máriaradnai ferencrendi plébános fogadta a pályaudvaron és vezette a kegytemplomba. Déléltől 10 órakor Rech K. Géza timi-

șoari-temesvári gyárvárosi apátlébanos ünnepi beszédet mondott, majd Pacha Agoston dr. timișoari-temesvári megyéspüspök ünnepi főpapi misét pontifikált s ennek végeztével meleg atyai szavakat intézett a zarándokokhoz. Kisasszony-napján mintegy 12.000 zarándok sereglett egybe a radnai-máriaradnai kegyhelyre. Délután keresztúti ájtatosságot tartottak, majd a hívek papjaik vezetésével visszaindultak községeikbe. A délutáni ájtatosság után a zarándokok nagy része a temetőbe vonult, hogy megemlékezzenek az elhunyt hírekről. A temetőben Fodor József dr. mondott szentbeszédet. A zarándokvonat utasai még este visszaérkeztek Timișoara-Temesvárra. A timișoari-temesvári zarándokok, akik gyalogszerrel tették meg az utat a kegyhelyre, ugyanígy térnek haza, és szeptember 10-én, pénteken délután 6 órakor érkeznek Timișoara-Temesvárra, ahol fogadják őket.

— Egyházi kinevezések. Berezvay Gyula cermeui-csermői plébános betegsége miatt nyugalmába vonult. Helyébe Pacha Agoston dr. timișoari-temesvári római katolikus püspök Tóth István eddigi rovinei-magyarpécskai káplánt nevezte ki Cermeu-Csermőre plébánossá. A püspök Kalapács Károly újmisést Besenoveche-Obesenyőre nevezte ki káplánnak, Boldis István eddigi besenovechei-öbesenyői káplánt pedig ugyanilyen minőségben Rovine-Magyarpécskára helyezte át.

Női vagy férfi szabó-segédkeket
önálló és kézi varróleányoknál alkalmazok
azonna. Arad, V. Bales-u. 1. Selmeczy.

— Halálos zuhanás. Bohn Mária 80 éves hodoni-hodonyi lakos a földre zuhant és sebet ejtett a kezén. Az idős nő a sebből kifolyólag fertőzést kapott és merengőrebe esett. Timișoara-Temesvárra szállították, ahol a kórházban meghalt.

— MÁSODSZOR VIRÁGZIK A VADGESZTENYÉFA. Az aradi közterekben, főleg a Muros partján egyes vadgesztenyefák másodszor ki-virágoztak. A legszebb virágborultja a partifürdő bejáratával szemben van, ahol a hosszú őszi jelentő virágoknak sok nézője akad.

— Halálos baleset az albauli-gyulafehérvári állomáson. (Saj. tud.) Dragoin Nicolae vasuti kocsirendező egy tolató vonatról olyan szerencsétlenül ugrott le, hogy nekiütődött egy vasoszlopnak, és a vonat kerekei alá került. A kerekek jobb lábát térdem felül és bal kezét csuklóban lemetstették, ezenkívül a fején is súlyos sérüléseket szenvedett. Kórházba szállították és bár azonnal műtétet hajtottak végre rajta, életét nem tudták megmenteni. Néhány óra múlva meghalt.

— Mezőgazdasági gépek bezsinálására. Az aradmegyei mezőgazdasági kamara tudatja a mezőgazdasági gépek tulajdonosaival, hogy amennyiben gépeik csak indításon használnak benzint, erre a célra havonta 50 litert kaphatnak. A szükséges benzinutalványt a rendőrségen kell kérniük.

— Két liba miatt. Szablyov Anna 56 éves dentai asszony észrevette, hogy két libája hiányzik. A két libát a szomszédoknál kereste. Petrisor Trifu, az egyik szomszéd, később megtudta, hogy az asszony nála is járt s ezen annyira felháborodott, hogy megjelent Szablyov Annánál, egy dorogot kapott fel s ezzel hasbavágta az asszonyt. Az asszony súlyos belső sérülést szenvedett. Petrisort letartóztatták.

— Gyermekesinyből halál. (Saj. tud.) Alba-Iulia-Gyulafehérvárott Deobald Sándor vulkanizáló iparostanonc nagy barátja volt a mozinak és ez vitte rá, hogy egyik társa segítségével a főtéren a hirdető oszlopon elhelyezett mozi-képekből néhányat letépjen. A szolgálatos rendőr azonban a csinyjét észrevette és a két fiút fölírta. Másnap Deobald Sándor idézést kapott a rendőrségre. Ez annyira megijesztette a fiút, hogy este szállói lakásának padlásán fűakasztotta magát. Reggel holtan találták rá.

— Mozik műsora. Szeptember 10, péntek: Arad: Aro: „Hatan voltak”, Corso: „Bál a kastélyban” (Alida Valii), Forum: „A feltékenység parazsa” (Erla Cantini, Frederico Benfer, Jan de Landa), Urania: „Hamlet és Ofélia” (Pat és Patachon). — Timișoara-Temesvár: Apollo: „A nagy szerelem” (Zarah Leander, Viktor Staal, Greta Weiser), Capitol: „Rád bízom a feleségem” (Heinz Rühmann), Corso: „A végzet sodrában” (Primo Carnera, Camillo Pilotto, Germana Paolieri), Thalia: „Aki vesz, nyer” (Umberto Malmati, Vivi Gioli).

A gataia-gátaljaiak példamutatása

(Saj. tud.) Miután a múlt tanévben a gataia-gátaljai állami elemi iskola magyar tagozata nem juthatott magyar tanerőhöz, a községbeli magyarság a tanfelügyelőség jóváhagyásával két nyugalmazott magyar tanítót alkalmazott Stifter Béláné és Mosonyi Ferenc személyében. Mindketten közmegelegedésre teljesítették feladatukat, Gataia-Gátalja magyarsága irántuk megfelelő módon kifejezésre is juttatta hálás elismerését. Az idei tanévben, valószínűleg egy tanerő fogja a magyar tagozatot vezetni. A községben 158 magyar tanköteles gyermek van, akik közül százan látogatják az I—IV. osztályos magyar tagozatot. Gataia-Gátalján egyébként örvendetesen nő az érdeklődés az iskolázatás kérdése iránt. A községbeli magyar értelmiség legutóbb egy tehetséges, de szegénysorsu gyermek iskoláztatását vállalta. A tanítói utánpótlás fontosságának tudatában ezt a fiút tanítói pályára szánták és tizen havi 500—500 lejű ajánlották meg, az első hónapra pedig egyenként 1000 lejű. Az illető fiút az alud-magyartanító tanítóképzőbe írták be. Megemlítendő még, hogy két községbeli fiú az albauli-gyulafehérvári Majláth-liceum tanulója, négy tanuló iratkozott be a iernuti-radnói és egy a ciumburdi-csombródi gazdasági iskolába.

— Az új cseléd. Rampa Joan timișoari-temesvári belvárosi vendéglősnél megjelent egy ügynök két cselédlányval. A vendéglős az egyik leányt, Pasca Anát cselédnek alkalmazta. Rövid idő múlva megállapította, hogy a leány eltiúnt s vele együtt különböző holmi, 30.000 lej értékben. Az új cseléd az első alkalmas pillanatot felhasználta a lopásra. A rendőrség elfogta s a lopott holmit is megtalálta nála.

(*) Halálozás. Özvegy Dr. Böhm Mihályné, születési nevén Brück Róza, volt városi t. főorvos özvegyének temetése e hó 10-én, pénteken, déléltől 11 órakor lesz a timișoari belvárosi temető gyászszertartásból a családi sírboltba.

(*) Ertesítés. Klinger Klári, modern nyelvpedagógus a tanítást megkezdte Francia, angol, német nyelvtan. Társalgás. Irodalom. Magánórák és tanfolyamok gyermekeknek és felnőtteknek. Beiratások 2—4 óráig. Timișoara L, Milano-ut. 7, I. em.

— Ügyeletes gyógyszerárak. Szeptember 10, péntek: Arad: Butta (Avram Iancu-ter), Janka (Regele Ferdinand-ut. 25). Timișoara-Temesvár: Belváros: Janner Károly (Lábertati-ter), Gyárváros: dr. Keller István (3 August-utca), Erzsébetváros: Cristea (Lahovary-ter), Józsefváros: Ceilang (Dragalina-ter 9), Mehala: Chioreanu (Clocuța-ter 18). Fratelia-Ujkișoda: Panajoth. — Freidorf-Szabadfal: Bonomi. — Szeptember 11, szombat: Brașov-Brassó: Schneider (Regele Carol-utca 15), Scholtes (Brancoveanu-utca 7).

NEM FURCSA!
— Az én nagybátyám tizenöt éve nem vágatja a haját.
— Furcsa ember lehet.
— Nem furcsa, csak kopasz.

NEM TELIK
— Szíporika ur, már egy félóra óta figyelem, hogy munka helyett a körmet rája.

— Bocsnai főnök ur, de ebből a kis fizetésből nem járhatok körmápolóhoz.
EZ IS VIZ
— Vizet parancsol? — kérdi a pincér a vendéget.
— Köszönöm — mondja feketéje szérszólva a vendég — éppen azt iszom.

ARO-kert, Arad Távhesztélő 24-45
Ma a francia filmipar remek kiállítására
HATAN VOLTAK a leghíresebb francia színházzal. Rendkívüli film. Mindenkinél látnia kell. Előadások 3, 5, 7 és 9 órákkal a kertben. Vasárnap 11:20-kor matiné egysezes helyárral.

Uj nevek az olasz közéletben

Az olaszországi változás új neveket vetett a felszínre. Olvashattuk a távlati irodák jelentéseiben, hogy a Badoglio-kormány közoktatási miniszterének kinevezése után első dolga volt, hogy táviratban üdvözölje

Benedetto Croce-t,

az ősz filozófust, akinek neve ma Olaszországban egyet jelent a szellem és szabadság eszméjével.

Hetvenhét éves és példátlan munkásságával és termékenységgel egész könyvtára valót alkotott. A gondolati tartalom mélységében és bőségében a kifejezés formai szépségében egyaránt tökéletes lapok felülrik az egész emberi élet problémáit. Művei tárgy szerint az aprószerep történelmi kutatáson, az összefoglaló nemzeti történelmen, irodalmi tárgyú dolgozatokon, politikai és közgazdasági tanulmányokon át a legelvontabb filozófiai kérdések fejtegetéséig terjednek, hogy végül egy filozófiai rendszerré teljesszűnjenek. Ez azonban nem az érdeklődés szétszórtsága, nyughatatlan kapkodás. Mindenütt ugyanaz a központi kérdés, mindenütt ugyanaz a tárgy: az ember szellemi-történelmi életének talánya a törvényei. S mindenütt ugyanaz a végeredmény: a szellem szabadság alkotó tevékenységének felismerése. Tana a szellem szabadságát hirdeti, nem pedig a materiális erők, ravaszság, erőszak és gonoszság szabadságát. Ez a szabadság a szellem törvényeinek — az igazságnak, jóságnak, szépségnek és szentségnek — az uralma.

Azzal a változással, amely husz éve beköszöntött hazájába, természetesen szembekerült. Az alapvető, amelyen az új rendszer felépült, az eszmények, melyeket hangoztatott, szöges ellentétben állottak az ő alapelveivel és eszményeivel. Hívei elbuktak, elmenekültek vagy behódoltak. Croce megmaradt. A beleegyezés megtagadásának, a tiltakozásnak eleve megsemmisítője volt. Ő sem el nem menekült, sem be nem hódolt, még csak el sem hallgatott, de el sem bukkott. Alakjánál megtorpant az új rendszer. Nem merték érinteni. Ő szabad volt. Szabadon élt kedves Nápolyban, szabadon folytatta alkotó tevékenységét, írta könyveit és szerkesztette folyóiratát, melynek oly jellemző címe *La Critica*.

A hivatalos olasz Stefani-ügynökség közölte azoknak a kormánybiztosoknak és helyettes kormánybiztosoknak névsorát és életrajzát, akiket az új olasz kormány az egyes érdekképviseletek élére állított s akik a teljes alkotmányos rend életbelépéséig az átmenetet a korona és a kormány bizalmából biztositják.

Eszerint az olasz ipari munkásság élére kormánybiztosként Bruno Buozzi, helyettes kormánybiztosként Giovanni Roveda és Gioacchino Quarello került.

Bruno Buozzi

— a Stefani-jelentés szerint — az olasz szocialista munkásság egyik legsúlyosabb szavú vezérfértia, aki 1881-ben született Ferrarában, s huszonkilenc éves korában egyszerű munkásból az olasz vasmunkások szakszervezetének titkárává lett. 1919-ben és 1921-ben Nápoly, majd Torino szocialista programmal képviselővé választotta, s az olasz törvényhozásban mint a munkásság egyik legképzettebb képviselője vívta ki a politikai aréna megbecsülését. 1926-ban Franciaországba költözött, ahol 1941 március 1-én a megszálló hatalmak letartóztatták és Németországba szállították, majd kiadták az olasz kormánynak. Fogságából csak július 29-én, négy nappal a forradalom után szabadult ki.

Két helyettes kormánybiztos között Giovanni Roveda szintén a szocialista munkásság képviselője, mint régi szakszervezeti vezető, Gioacchino Quarello pedig a keresztényszocialista munkásság.

Quarello

most ötvenegy éves s mint torinói munkás, 1924-ig állt élen az olasz kereszt-

Mi a koplalás?

Írta: GARDONYI GÉZA

Succiról, a koplalóbajnokról beszélgetünk. Az öreg ügyvéd, aki az asztaltársaság elnöke, megvetően legyintett a kezével, s azt mondta:

— Az semmi!

És a csibukját megszóppantva így folytatta:

— Én egyszer koplaltam három napig, vagyis jobban mondva: három nap, három éjjel egyhuzamban. Akkor jogász voltam. Én voltam a föld legüresebb zsebé jogásza. Azaz, hogy én meg Réz Pali. Mert együtt laktunk és összekerestünk.

Én egy gyereket tanítottam az áhécére. Pali meg körmölt valami ügyvédnél. Én nyolc forintot kaptam havonként. Ő is körülbíbeli annyit keresett. Csak hogy hol az én gyerekeimnek volt szünete, hol az ő gazdájának nem volt munkája. Az én gyereket ugyanígy mindig vidékre hordták a gyereknyavalók elöl, aztán ilyenkor nekem mindig kevesebbet adott az a fősvény töképezés. Balogh Abrahámnak hívták, máig is emlékezem a nevére.

Denikre rendszeresen nyolc forintból kellett megélnünk.

Egy forró júniusi napon jó libatpertőt ebédeltünk. Azt mondom Palinak:

— Országot egy pohár borért!

Azt mondja:

— Én is!

Egyet fordul az eszem, és így szólók:

— Ma 27-ike van. Három-négy nap múlva eljese lesz. Ha én holnap azt mondom Balognak, hogy kitértem az ablakunkat, és tegyen e miatt kivételt, biztos, hogy ideadja azt a kis pénzünket.

— Biztos, — felelte rá Pali.

Husz krajeárunk volt. Átmentünk a kocsmába és két pohár bort ittunk. Ettől aztán olyan jó kedvünk támadt, hogy nem is sajnáltuk a vacsora elmaradását.

Másnap délelőtt elmegyek tanítani. Az ajtó zárva. A kilincsen egy kis sárga levél:

Tisztelt tanító ur!

Elutaztunk a nagymama nevenapjára. Addig pihenjen ön is.

Tisztelettel Balogh.

Már akkor mozgott bennem az étvágy. Úgy álltam ott mint Lóth felesége, mikor szóbalvánnyá változott. De még rosszabbul. Mert, ha én így járok, legalább megvalom a vállamat.

Busan hazabandukolok. Pali tátott szájjal várt, mint a verebek az anyjukat. Intettem neki, hogy csukja be a száját. És lerogytam a vaságyra.

— Talán holnap megjönnek — szóló ő vigasztaló hangon.

— Holnap, holnap. Nem ez a kérdés. hanem a ma, a mindjárt. Nincs valami melény?

— Tudod, hogy nincsen.

— Hát mit csináljunk?

— Olvassunk regényt.

A könyvtárunkból mindig volt nálunk egy-két regény. Hozzá is fogtunk az olvasáshoz. De nem lehet ilyen állapotban regényt olvasni. Mert minden regényben pazarul ebédelnék, vagy pezsgős vacsorákon dözölnek a regényhősök.

— Jobb lesz, ha alszunk. — mondtam, — Besötétítjük az ablakot és azt gondoljuk, éjszaka van.

Lefeküdtünk.

vényszocialista vasmunkások szakszervezetének. A szakszervezetek feloszlata után mint vasmunkás nem tudott többé elhelyezkedni, ezért asztaltársaság képezte át magát s 1926-ig, mint üzemi munkás, azóta pedig mindmáig mint önálló asztaltársaság dolgozott, visszavonulva minden politikálástól. Mikor most legutóbb megkapta Bruno Buozzi levelet, melyben együttműködésre kérte fel, először kitért a felkérés elől, de —

De persze az alvást nem lehet úgy a szemre tenni, mint a kalapot a fejre. Az jutott az eszembe, hogy édesanyám ma lángost süttet otthon, mert szombat van. A sötét szobában mesés nagyságu tejfeles lángosok lebegtek a szemem előtt. Elmondtam Palinak is.

Beleharapott a vánkósába.

Aludtunk egész délután és egész este. Éjjel felébredtünk és azt mondtuk, amit az írők a félbeszakított regények végén:

„Folytatása következik”.

Csak hogy az álomnak folytatása nem következett.

Pali akkor ábrándozni kezdett. Azt mondta, hogy ha ő herceg volna, följáró asztaltartana a hálószobájában. Megnyomta egy gombot, s a terített asztal fölemelkedék az ágya mellé.

— Ha még egyszer kimondod ezt a szót: asztal, leszurjak. — kiáltottam elkeseredetten.

— Asztal! Asztal! Asztal! — felelte rá mérgesen Pali.

Felirgottam és átkaptam. Egy óra hosszáig vagdaltuk egymást a padlóhoz.

Akkor méginkább megéhezünk.

— Istennem, tégy csudát! — szóló Pali térdre borulva a szoba közepében — teremts egy rostélyost ide az asztalra.

— Kettőt! — kiáltottam az égnek emelve az arcomat kezemet.

Isten nem tett csudát.

Vége megvirradt. Átmentem Baloghékhoz.

A házmaster azt mondta, hogy nem tudja, mikor jönnek meg. Lehet, hogy estére.

Az állatkert összes vadállatai a gyomrukban dulakodtak és azt bögték, ordították bennünk folytonosan:

— Enni! enni!

Ezen a napon ötvenszer is átmentem Baloghékhoz hogy megérkeztek-e?

Nam érkeztek meg.

A harmadik napon már csak lógottunk. Lógott a kezünk, a fülünk, az orrunk. Azt hiszem, a levegőbe tudtunk volna emelkedni, ha egyet rugunk magunkon. Csak hogy nem volt anyai erőnk, hogy rughatunk volna.

Délután végre megérkeztek Baloghék és én megkaptam a nyolc forintomat.

Vérben forgó szemekkel szédelegtem be a szatócsához. Volt annál mindenféle emmivaló, de e pillanatban a zsemlyék, sajtok és virslik illüpti apróságoknak tűntek föl énnekem. A tekintetem egy nagy fazék szilvalekvárra esett.

— Hogy ez? — kérdeztem.

— Mind?

— Mind?

— Két forint.

— Itt a két forint.

Vettem egy malomkö nagyságu kenyeret is. És e szizifusi teherrel fölmásztam a lakásunkra.

Hogy kicsoda bős és gyors evés volt az, el sem lehet képzeln.

Egy óra múlva a boa constrictornak abba az állapotába jutottunk, amelyben agyon szótták őket verni a beuszítottak. Nem bírtunk mozdulni se.

De nem is hiszek ám én Succinak. Az hisz neki csak, akinek mindig ebédet jelentett a déli harangszó.

— Megamipították az idei cukorrépa átvételei arát. (București). Az országos ár-kormánybizottság most megjelent rendeletével az idei cukorrépa átvételi arát tisztán vasuti kocsinakint a termelő vasuti állomásán, vagy a gyári mérleglen átadva 60.000 lejben szabta meg. Kivételes esetben a termelők jutalmat is kapnak. Ez 4000 lej vasuti kocsinakint.

— Pórujárj tolvaj. (Saj. tud.) Deva-Déván Sabau Gheorghe kereskedő üzletében megjelent egy fiatalember és több ezer lej értékű öt százalékos adóbélyeget kínál eladásra. Történetesen éppen az üzletben tartózkodott Mesesanu Gh. rendőrtiszt, aki a fiatalembert igazolásra szólította és érdeklődött a bélyegek eredete felől. Kiderült, hogy az illető fiatalember Tudose Alexandru 25 éves, tényleg foglalkozás nélküli egyén, aki a bélyegeket lopta.

— Bosszul végződött szökési kísérlet. (Saj. tud.) A brasovi-brassói rendőrség letartóztatta tiltott fegyvertartás és lopás miatt Baciu Teodort. A rendőrségtől fedezet mellett Baciu Teodor után indították a hadbírószágra. Utközben rábízta a Résző rendőrt, hogy térjenek be egy vendéglőbe. Baciu Teodor megebédelt, majd megmaradta a sófartót, ezzel felhívarta a rendőrt és kirohant az utcára. Szökése azonban nem sikerült, mert az utcán halálraöntött az éppon ama társ Gheorghe Griore rendőrfőnök karjaiba, aki letartóztatta és a rendőrségbe kísérte.

— Aradi szabotázsbírói ítéletek. Cantis Ioan aradi piaci árúst és feleségét, mert a káposzta darabját a megengedett 30 lej helyett 35 lejért árulták. 6—6 hónapi munkatáborra ítélte a szabotázsbírószág. Dragan Florita és Zeller Magdolna panati-panati lakos ugyancsak 6—6 hónapi munkatáborra kaptak mert a tojás darabját 13 lej helyett 14 lejért árulták. Branco Marinca gelui tímis-temestorontálmegyei lakos Andreica Pavel zarandi-zarandi gazdának kukoricát adott el, másszánkint 3100 lejért, az akkori 1800 lejes ár helyett. Az eladó hat, a vevő egy hónapi munkatáborra kapott. Ghintan Iosif bihor-biharmegyei román lelkész az Okirállyástól kukoricát szállított és azt eladta a falusiaknak. A megengedett ár túllépése miatt a bihor-biharmegyei törvényesek két hónapi munkatáborra ítélte. Az ítéletet megfellebbezte az aradi tábla pedig felmentette, mert a lelkésznek sikerült igazolnia hogy a kukorica szállítási költségei voltak és azt számította hozzá az eladási árhoz.

Rádió

SEPTEMBER 12, VASARNAP

BUCUREȘTI, 7.00—9.00 Hírek, reggeli hangverseny. 9.30 Istentisztelet közvetítése a patriarkai székesegyházban. 12.45 Hírek. 13.00 Déli hangverseny. 13.50 Hírek németül. 14.00 Hírek. 14.30 Sebesültek orája. 15.30 Katonák üzennek. 16.00 A falu orája. 17.00 Munka és világhossz orája. 18.00 Rádióelőzetők kívánság-hangverseny. 18.30 Táncezen. 19.00 Előadás. 19.15 Doinák. 19.40 Közlemények. 19.45 Hírek. 20.00 Zenekar. 20.45 Háborús krónika. 21.00 Hangverseny. 22.00 Hírek, sport. 22.15 Közlemények. 22.20 Szórakoztató zene.

BUDAPEST I. 7.45 Reggeli zene. 8.15 Hírek. 9.00 Szórakoztató zene. 10.00 Református istentisztelet. 11.00 Római katolikus egyházi zene és szentbeszéd. 12.15 Zenekar. 13.45 Hírek. 14.00 Hanglemezek. 15.45 Tarka muzsika. 16.30 Hírek magyarul, németül, románul, szlovákul, ruszinul, szerbül. 17.00 Modern tánczene. 18.00 Szárnyas kerék. 18.30 Népszerű dalok. 18.50 Hírek. 19.00 Balettzene. 20.45 Híres zeneismerők. 21.40 Hírek. 22.00 Labdarúgás Stockholmban. 23.00 Hírek. 23.45 Hírek.

Tanulók és diákok részére mindennemű iskolai cikkek (tan., napir., rajz, zene, képek, levelek, írószerek stb.) mérsékelt áron kaphatók. DEPAG papír- és önyvkereskedés r. t. n. P. Misoara - Jemessvár, Raffanó tér.

Apróhirdetések

RAKTORT. Lanz-féle vagy más jobb gyártmányt 25-35 lóerőset, vennék. Roth tanító, Keglevici, Temes megye. (2087)

MINDENES főzőnőt, jó bizonyítvánnyal, felfogadok. Arad, Horia-utca 4. első emelet, Dr. Givulescu. (2085)

2 SZOBA, konyha 1 hold kerttel bérbeadó. Arad, Sft. Teana-utca 63. (Arad-gai). (2090)

JÓ állapotban levő kis Singer-varrógép eladó. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-utca 4. szám. (2091)

FINOM szövető női télikabát és heverőtakaró eladó. Arad, Episcopiei-utca 6., 2. ajtó. (2092)

50 ÉVEN felüli bejárónőt felfogadok. Arad, Saguna-ut 28. szám, 4. ajtó. (2093)

ZONGORA, elsőrendű, rövid, „Lyra”, bécsi gyártmány, eladó. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-utca 4. (2094)

ELADÓ vaskályha, egy nagy és egy kicsi, szekrény, nagy asztal, székek. Arad, Lurteit-ter 5. (2095)

Kü önbéjáratu
butorozott szobát
keres vidéki ur heti 1-2-szeri haszná-
ra. Cimeket „Diszkret” jel géré
Reclamahez Arad Eminescu-utca 4. sz

VAN-E üres lakása vagy butorozott szoba-
vá? Forduljon bizalommal a Doctor ügy-
nökséghez, Arad, Alexandri-utca 5 szám,
aki annak kiadását díjtalanul közvetíti.
(224)

MEGBIZÁSBÓL keresünk jó állapotban lé-
vő pézsmahátbúndát, férfibélés céljaira
Star. Minda & Co., Arad, Eminescu-utca 14.
(241)

A PANCOTAI FAIPAR R. T. Pancota, al-
kalmaz asztalost jó fizetéssel. (250)

KÖRSZERŰ szalgafűrészt beépített motorral
sürgősen eladó. Kets Lajos. Moara țără-
nească, Muresel. (258)

BORBÉLYSEGÉDET keresek azonnali be-
lépésre. Fizetés 3.000 lej és teljes ellátás.
Szabó Alexandru, frizer, Luduş, jud. Turda,
Serpelui-utca. (4316)

NIKKELEZÉST és minden szakmai munká-
tát vállalunk. Elsőrendű munka, jutányos
árak. „Arta” műhely, Arad, Radnai ut 38.
(253)

MŰTÖMÉST (stoppolást), műszövést,
nyakkendőfordítást, legszebben, legmegbíz-
hatóbban készítünk. Arad, Avram Iancu-
tér 2. első emelet. (228)

**Ismét olcsón és jól vásárolhat a
maradékok
áruházában**
Timișoara, Carol-körút 5.
Doja u ca saikán.

SÜRGŐSEN eladó 50 drb. angoranyul és új
ketrec 100 nyul részére. Arad-Mossotzy-
telep, Sterca Solutiu-u. 14. (2096)

ELADOK különböző 110 voltos villanygégők,
különböző új rádió lámpák és kézi dukozó-
készülék. Arad, Virtutea Miitara-utca 4.
szám. (2097)

FEM- és faipari üzem vezetését, esetleg át-
szervezését vállalom. Levélbeli megkeresé-
seket „Technikus” jeligére Reclamahez,
Arad, Eminescu-u. 4. (2106)

SZÜLŐK figyelmébe! Német nyelvoiktatás
élsmert jó módszerrel gyermekeknek fel-
őnteknek. Csoportban kedvezményes.
Arad, Doamna Balasa-utca 66. szám, 3.
ajtó. (2099)

SZÉP oldalszekrényes díófa-recamier, alig
használt, eladó, Arad, Sarmisegietuza-utca
9. szám. (A szerb templom közelében).
(2100)

SZOBÁS-KONYHÁS, esetleg fürdőszobás
lakást keres keresztény nő. Cimeket „Pon-
tos fizető” jeligére Reclamahez, Arad, Emi-
nescu-u. 4. (2107)

Timișoara
Temesvári
CURSO-MOZI
E. órádások 3, 5, 7, 9-ór.
TELEFON: 38-95
MA MEGNEZZUK PRIMO CARNERA VILAGBAJNOKOT:
A végzet sodrában
CAMILLO PILOTTO, GERMANA PAOLIERE és más művészekkel.

KIS esztergpad, 22-es csucstávolsága,
eladó. Cim Reclamarál. Arad, Eminescu-
u. 4. (2108)

SÖTETKÉK leányka-, fekete női télikabát,
kosztümkabát, selyemruha eladó. Arad,
Marasesti-utca 17. (2101)

Asszonyok! A szárnyas vágási
többé nem okoz hazá-
ban szemetet, szagot és legye, ha **VÁGOT!**
szárnyast vasál. Liszta és h g énikus vágás,
nyugati mintára: nye vvágás, száraz kopaszús,
és telhasítás nélkül a kibelezés. Rendelésre
naponta, épuay tojás frissen kapnó **N. BOSCH**
cégnél, Timișoara, V. Vácárescu-utca 6. sz
A „Kandia” cukorka-gyára i szemben.
Távbeszélő 24-07

OLYAN, házzal rendelkező magános nőt
keresek, aki vállalná szintén 49 éves magá-
nos férfi gondozását. Cimeket „49” jeligére
Reclamahez, Arad, Eminescu-u. 4. (2102)

ANGORA-GYAPJU kapható, Arad-Micala-
ca-noua, Liliac-utca 12. (2103)

NYOMRAVEZETŐNEK, aki szeptember
2-án reggel, 9 órakor a II. perceptiaban az
asztalon hagyott tárcámról tud. jutalem.
Vekov János, Arad, Saguna-ut, 38. (2104)

FŰTŐTESTEKET gőzfűtésre, hozzá való
csövekkel keresünk. Ajánlatokat méretek-
kel „Polycrom” S. A. Arad. címre kérünk.
(2105)

SZERELŐKET gáz- és vízmunkára keres
műszaki vállalat. Jelentkezni Novák Károly
főszereplőnél, Braşov, Hossu-u. 28. sz. alatt.
(4322)

EGYEDÜLI magyar műszaki vállalat elő-
nyös feltételekkel Metángáz szereléseket
vállal. Lázár A. mérnök, Braşov. O. Iosif-u.
12. Távbeszélő 13-44. (4323)

ZONGORA-HANGJEGY állványt, kicé-
vennék. Lisztes láda eladó. Arad, Eminescu-
utca 2. 2. ajtó. (1954)

lávbeszélő 2-10
E. órádások 3, 5, 7 és 9-ór.
FORUM-MOZI. ARAD
Ma.
A féltékenység parazsa
(A fekete arany) Mindvégig lebilincselő film a bányászok életéből
Főszereplők: Carla Candiani, Frederico Benfer, Juan de Landa.

HATSCHÉK-UGYONKSEG, Arad, Carol-
körút 17, távbeszélő 16-95. 17000.000: mu-
respartii kilenclakásos bérvilla, 14000.000:
rendőrség közelében emeletes. 7000.000:
belvárosi, emeletes háromszobás lakásokkal.
5500.000: emeletes tizlakásos bérház fele-
része, 4000.000: belvárosi üzletes sarokbér-
ház, 2900.000: Horia-utcánál háromszobás
kertes magánház fürdőszobával. 1500.000:
perneavai hatlakások jól jövedelmező.
750.000: textilyárnál mágasföldszintes
korszerű kétlakásos. (266)

ELADÓ vasesztergpad, sima 2 m. 20 cm.
csucstáv. Kovács, Arad, Luther-ter 3. (261)

FAKAMRA, új deszkából, 3x3 méter, el-
adó. Timișoara, Ion Vasii-u. 32. Megtekin-
tethő 1-4-ig. (7204)

ÖNÁLLÓ, megbízható bejáró szakácsnő ál-
lást keres szeptember 15-re. Érdeklődni d.
u. 4-től. Timișoara III., Ulpia Traian-u. 33.
(7201)

DIÁKLEÁNYKÁT vagy kisebb diákokat tel-
jes ellátásra elfogad uri család a józsefvá-
rosi zárda közelében. Timișoara III., Timo-
tei Cipariu-u. 6., 2. ajtó. A Mária-szobor
mellett. (7200)

ÓRAKÖNYVELEST vállal Kliegl Imre. Ti-
mișoara III. Memoranduliu-u. 46. (7199)

BUTOROZOTT szoba, korszerűen berende-
zött, szeptember 15-re kiadó. Timișoara II.
Simion Barnuti-u. 14. (7197)

A COGALNICEANU-utcai liceum közelé-
ben levő, szép tágas lakásomba felvennék
1-2 diákgyermeket teljes ellátásra. Egye-
dülálló urnőnek is kiadnám. Ajánlatokat
„Korszerű” jeligére a timișoarai kiadóba
kérek. (7192)

„ODRASZI” (női) fejjogadok. Fejmosótál,
szárító sapka eladó. Giel, Timișoara, Frate-
lia, 5-ös villamos végállomása mellett.
(7196)

BANKTISZTVISELŐ, kifogástalan köny-
velő, levelezésben jártas, állást keres. Aján-
latokat „Hadmentes 77” jeligére a timișoara-
rai kiadóba kér. (7191)

MOSÓNÖT állandó munkára azonnalra ke-
res Timișoaran, Hotel Pension Central.
(7190)

ELADÓ nagyon jó állapotban levő fehér
gyermekágy. Cim: Timișoara III., Diana-u.
1. (Cluj-u. mellett). (7188)

KÁRPITOS munkát, újat, valamint javítá-
sokat legolesőbban vállallok, házhöz is me-
gyek. Timișoara IV.. Pop de Basesti-u. 7.
6. ajtó. (7187)

HETEDIKES középiskolás diák vállal kor-
repetálásra bármely más osztálybeli tanu-
lót, főleg számtanra, mérsékelt áron. Cim a
timișoarai kiadóban. (7186)

KÉREK árajánlatokat elsőrendű téli, gon-
dosan szedett és csomagolt, szépen fejlett
fajalmára, fajok megnevezésével. I. Áron,
Braşov. Gh. Enescu-ter, 12., 4. ajtó. (4324)

HÁZMESTERPÁRT, lehetőleg idősebbet,
keresnek. Hertl, Timișoara I., 10 Mai-u. 1.,
III. em. 5. Azonnal beköltözhethnek. (7203)

SZOBALEANYT vagy mindenest azonnal
vagy szeptember 15-re felfogadnak. Timi-
șoara I., Diaconovici Loga-körút 34. (7245)

50 ÉVEN felüli, elsőrendű szakácsnőt na-
gyon jó fizetéssel, esetleg kisegítésre fel-
fogadnak. Timișoara, Iosif Gal-u. 5., 1. ajtó.
(7211)

EGY Saack-eke, 4-fejes, nehéz, Z. N. 12-es,
eladó, vagy könnyű ekéért elcserélhető. Be-
şenova-veche, Karaszov Mihály, 247. (7112)

GUMIHARISNYA, hosszú, külföldi gyárt-
mányu, eladó. Timișoara II., Mircea cel
Mare-sor 4. (Strand-sor). (7209)

KÜLÖNFÉLE britordarab, fehér, lakhozott
asztal, szék, állvány, stb. sürgősen eladó.
Cim: Timișoara. Timotei Cipariu-u. 10., 5.
ajtó. Csak délután, 3-5 között. (7206)

LAKÁST, 1-, 2-, 3-szobásat, mellékhelyi-
séggel, keresek, Cim a timișoarai kiadóba
(7205)

MINDENES szobaleányt, rendszeretöt, sze-
rényet, szorgalmat, valamint szakácsnőt
azonnal felfogadnak vidékre. Ajánlatokat
„Sürgős” jeligére a timișoarai kiadóba ké-
rünk. (5300)

ELADÓ valódi perzsabunda, magas termet-
re, bécsi, rendelésre készült, valódi szkunszk
gallérral és egy pár 40-es, magasszárú, fi-
zősejű bagaria. Megtekinthető csak d. u.
3-7-ig. Timișoara, Tudor Vladimirescu-sor
28. Az udvarban. (7149)

KÜLÖNBÉJARATU butorozott szobát ke-
resek, Ajánlatokat „Állandó lakó” jeligére a
timișoarai kiadóba kérek. (4319)

ALIG használt férfi részére való dupla eső-
kabát (ballonselyem) eladó. Timișoara, Po-
povici Borceanu-u. 63. (4318)

MINDENES leányt és kiszolgáló kisasz-
szonyt azonnalra felfogadnak. Cim: Bodega
Susana, Timișoara, I. Regina Maria-körút
5. szám. (7294)

PÁRELNÉK, vagy vennék mechanikus sző-
vőszéket, vagy kötőgépet. Timișoara II.,
Apateu-u. 19. (7163)

ELADÓ tömjör, korszerű, paliszander ebédli
és tömjör jávor hálószoba. Cim: Timișoara
IV., I. Vacarescu-u. 19. 13. ajtó. (7068)

KERESÉK tüzelő-fecskendő, 2-4 hüvely-
kest és 1000-2000 kg.-os hid-mérleget
Moara Mészáros, Bethausen, jud. Severin.
(7004)

Fogtechnikust
szakképzettei, önálló munkást,
vidéki városba keresnek.
Fetv lágosítást a Teah și Co.
dental depot ad Timișoaran.

KERESÉK jól felszerelt közép birtok-
ra önálló, több évi gyakorlatjal bíró
szakképzett gazdatisztet. Ajánlatot
fizetési igény megjelölésével „Gazda-
tiszt” jeligére a timișoarai kiadóba ké-
rek. (4314)

ÁLLANDÓ bejáró mosónőt és mosogató-
leányt felfogadnak a Spieluhr-féle vendég-
lőben Timișoaran. (7185)

GYERMEKKOCSI, korszerű, világos, jó ál-
lapotú, olcsón eladó. Timișoara III., Vladica
Badescu-u., 10., 3. ajtó. (7181)